

Številka 8, januar 2019

NAŠ UTRIP
OBČASNIK iz MOTNIKA

Zimski motiv na poti do Zajasovnika, februar 2018

Drage članice, spoštovani člani našega Podeželskega društva - Utrip pod lipo domačo, Motnik.

**»Prisluhnimo srcu, ki nežno govori,
danes bodimo prijatelji vsi.
Ko svoje srce poslušal boš vsak dan,
srečen spoznal, da s prijatelji si obdan«.**

Topel pozdrav vsem, ki ste odprli novo številko časopisa Naš Utrip, Motniški občasnik. Lahko rečem: POZDRAVLJENI bralci in prijatelji našega občasnika! Sledite člankom in slikam, ki smo jih v upravnem odboru skrbno in vestno izbirali za vas. Morda boste prelistali strani, jih prebrali, morda pa odložili in ne našli časa...

Vse je prav, vem pa zagotovo, da se trudimo in da smo povezani za ohranjanje kulture na vasi. In to je dovolj, da pišemo stani, ki se dejansko dogajajo v društvu. Poleg tega pa se tako radi oziramo v našo mladost in pišemo doživetja, ki bi se sicer izgubila. Hvaležni smo za vsako zgodbo iz časov, ko še nismo imeli našega časopisa in zapisane besede. Zato dragi prijatelji, vse to je bilo narejeno prav za vas in ker prijatelju daš najboljše, smo to naredili tudi mi. Hvala vsem, ki ste z nami soustvarjali lepe zgodbe. V letu, ki prihaja vam želim trdnega zdravja, radosti, razumevanja in sodelovanja. Naj vsak najde notranji mir in harmonijo na poti do sočloveka. Preprosto, bodimo si ljudje! Srečno!

Ančka Podbevšek

Spoštovani člani, Motničani, spoštovani bralci!

Leto 2018 je za nami, pred nami so novi izzivi. Glede na dogodke preteklega leta smo lahko zadovoljni, veliko se je dogajalo, za nami so tudi lepi društveni izleti. V časopisu so tudi letos spomini, pogovorila sem se z Ivanko Resnik, ki je pri skoraj petindevetdesetih letih z menoj govorila s čistimi mislimi, spominsko urejena in me prepričala, da predvsem skromnost, trdo življenje in garanje človeka lahko ohranjajo tudi do častitljive starosti. Pod »Odstre podobe« sem letos uvrstila nekaj pomembnih slik iz preteklosti, za katere sem hvaležna potomcem spoštovanega in dolgoletnega motniškega učitelja Ulrika Konjarja. Prvič sem se srečala z enim od vnukov tega učitelja in od takrat naprej sem odkrila stvari, ki mi do letos niso bile znane, a so mi vedno vzbujale zanimanje.

Zelo in vsakič znova sem vesela srečanja s kom, ki mi odkrije kaj novega, odstre nekaj preteklosti, ki je že skoraj šla v pozabo. Zato Motničani, zapišite svoje spomine na mladost in na ta kraj, na odrasčanje, na tu doživeto ali preživeto, da bodo naslednji rodovi lahko prebrali, kakšno je bilo življenje nekoč in kako so se prejšnje generacije spopadale s težkim življenjem. Za vsak zanimiv podatek ali vaš zapis in prispevek za naš časopis se vsakemu od vas že vnaprej zahvaljujem. Hvala vsem članom in izvršnemu odboru za dosedanje dobro delo v društvu s priporočilom, da tako ostane in da vsi po svojih možnostih prispevamo k društveni aktivnosti.

Marina Drolc

**NAJ BO LETO 2019
MIRNO, ZDRAVO,
VESELO, USPEŠNO
IN
SREČNO!**

Deveti občni zbor Podeželskega društva - Utrip pod lipo domačo, Motnik – 17. 2. 2018

Tudi tokrat smo se ob 18.00 uri zbrali člani društva Utrip pri Flegarju na letnem občnem zboru. Po ugotovitvi sklepčnosti zbora in otvoritvenem pozdravu je bil izvoljen delovni predsednik zbora, zapisnikar in overitelj zapisnika. Gospod Zabavnik in predsednica društva sta se zahvalila za vsebino časopisa in zabeleženo kroniko preteklega leta. Sledila so poročila predsednice društva, blagajnika ter predstavnikov komisij, razprava o poročilih in sprejem letih.

Po dveh letnem mandatu članov izvršnega odbora je bila na vrsti razrešnica organov društva in nove volitve. Nekaj dosedanjih članov obora se je strinjalo, da delujejo naprej, nekateri so bili izvoljeni na novo. Sledila je predstavitev programa za leto 2018, zabeleženo je bilo tudi nekaj dodatnih zanimivih predlogov članov za izvedbo izletov in dogodkov v tem letu. Razprava je bila živahna, prisotni člani so bili zadovoljni z izvedenimi programi in izleti v preteklem letu in so zaželeli novemu izvršnemu odboru uspešno nadaljnje delo. Sledila je pogostitev in živahen pogovor do poznih večernih ur.

***Lepa misel:
Nikomur ne vzemi upanja, ker je morda to edino, kar še ima.***

Tekst in slika: Marina Drolc

Predstavitev knjige Franc Drolc, »Trenutki tišine za Prešerna, Prešernov gaj 1982 - 2012 v Žirovnici – 21. 2. 2018

To sredo je bila v organizaciji gospe Nataše Kokošinek iz jeseniške knjižnice predstavitev Trenutkov tišine za Prešerna v lepo obnovljeni Čopovi domačiji v Žirovnici na Gorenjskem.

Čopova rojstna hiša (na sliki), po domače pri Ovseniku, se nahaja v starem vaškem jedru Žirovnice. Hiša je bila v osemdesetih letih prejšnjega stoletja odkupljena na pobudo domačih šolarjev, ki so med svojimi vrstniki po vsej Sloveniji organizirali akcijo za zbiranje denarja pod geslom »Tvoj ded za Prešernovo, tvoj oče za Finžgarjevo, ti pa za Čopovo rojstno hišo«. Obnovljena hiša s spominsko sobo Matije Čopa je bila za javnost odprta leta 1994. Služi kot prireditveni prostor in informacijska točka občine Žirovnica.

Gostji večera sta bili tudi direktorica Gorenjskega muzeja, Kranj, mag. Marjana Žibert in ga. Maja

Vunšek, predsednica bibliotekarjev Gorenjske, jaz pa sem prek slikovnega materiala predstavila bratovo knjigo z govori iz Prešernovega gaja in njegov kratek življenjepis. V nagovoru predstavnic knjižnic na Gorenjskem je bilo poudarjeno, da je bil v osemdesetih letih prejšnjega stoletja glavni od treh pobudnikov za ohranitev Čopove domačije, takrat kot predsednik bibliotekarjev, tudi moj brat prof. Franc Drolc.

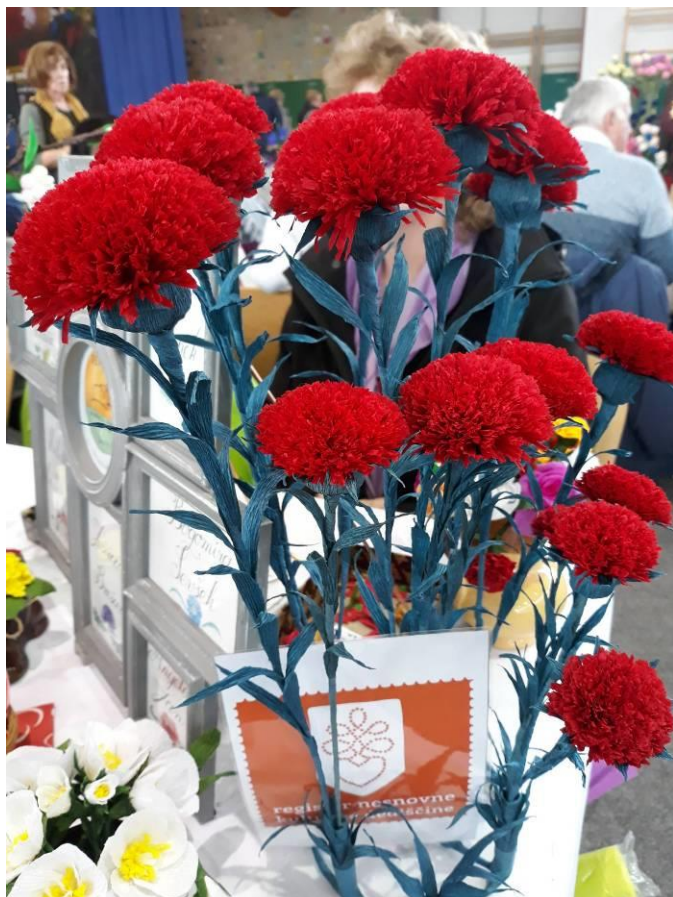
Tekst: Marina Drolc, internet, slike: Nataša Kokošinek

Razstava rožic iz papirja na Vranskem – 10. do 11. 3. 2018

Na že 5. vseslovenski razstavi rož iz papirja so se ponovno izkazale mojstrice te prelepe obrti in

v športni dvorani na Vranskem ponovno pripravile lepo in edinstveno razstavo izjemne kulturne dediščine pri nas. Člani društva Utrip smo dobili vabilo za ogled in obisk tega dogodka. Razstavo smo si ogledali v soboto, dne 10. 3. 2018, neizmerno uživali v razkošju izdelanega cvetja in se čudili ročnim spretnostim ustvarjalk, ki so izdelale tako čudovite kreacije. Pri več razstavljenih stojnicah in izdelanih kompletih je bila mentorica gospa Martina Felicijan, vsaj tako je bilo ob označenih razstavljenih izdelkih zapisano. Čestitamo vsem, ki so s svojim čudovitim delom omogočili tako lepo razstavo in se veselimo lepega dogodka tudi v prihodnjem letu.

Videli smo neverjetne kreacije in čudovita ročna dela.

Tekst in slike: Marina Drolc

Izdelovanje butaric na Vranskem – 20. in 21. 3. 2018

Tradicija izdelovanja cvetno nedeljskih butaric je na Vranskem že dolga leta znana, gre za srečanje udeleženk in udeležencev, ki so združili prijetno s koristnim.

Letošnjega izdelovanja pred velikonočnih butaric so se na Vranskem udeležile tudi članice društva Utrip iz Motnika.

*Tekst: Marina Drolc
Slike: Ančka Podbevšek,
internet*

Lepi misli:

Prava sreča se skriva za vrati, za katere smo mislili, da so za vedno ostala zaprta.

V vsakem dnevu se skriva sonce, le pričarati si ga moramo.

Predstavitev knjige »Trenutki tišine za Prešerna« v Motniku – 8. 4. 2018

To nedeljo sem ob 15.00 uri v dvorani Kulturnega doma Motnik predstavila knjigo Franc Drolc, »Trenutki tišine za Prešerna, Prešernov gaj 1982 - 2012«, Gorenjski muzej 2016, v kateri so zbrani vsi govori mojega brata pred Prešernovim grobom v Kranju. Vsakega 7. februarja ob 17.30 uri je tam brat nagovarjal ljubitelje Prešerna kar devetindvajset let, vsako leto z drugo temo o Prešernu.

Trideseti govor je brat začel pisati, a ga ni dokončal. Zapis tega teksta sem našla v njegovem računalniku po njegovi smrti in ga vključila v knjigo v najdeni obliki.

Dogodka se je udeležilo veliko povabljenih, največ od daleč. Prišel je celo bratov stanovski kolega dr. Klaus Detlef Olof, ta dan iz Celovca, po dogodku je potoval naprej v Zagreb. Prišli so knjižničarji z Gorenjske, sodelavci in znanci, celo dolgoletna organistka v cerkvi Zlato polje v

Kranju, kjer je moj brat dolga leta prepeval. Hvala vsem, ki so se tega dogodka udeležili in tako počastili šesto obletnico bratove smrti. Mojo misel ob zaključku dogodka, da naj Drolc ostaja z nami v sliki in besedi, so prisotni toplo pozdravili.

Marina Drolc

Slike: Alenka Pipan, Gorenjski muzej

Strokovni izlet Podeželskega društva - Utrip pod lipo domačo, Motnik v Belo krajino – 14. 4. 2018

V soboto, 14. aprila letos, smo člani društva Utrip obiskali Belo krajino. Čez dvajset udeležencev izleta se je zbralo z Vranskega, Motnika, Špitaliča in Kamnika. Ko smo zapustili dolenjsko avtocesto smo se najprej ustavili »Na vratih v Belo krajino«, tako piše na prospektu, v gostilni Badovinac, v Jugorju št. 5.

Ob kratkem prvem postanku za kavico so si udeleženci v gostilni lahko pridobili potni list za Belo krajino in se seznanili s tem, kaj vse gostilna ponuja popotnikom, ki se tu ustavijo. Nadaljevali smo pot do Metlike in do izletniške kmetije Bajuk, kjer smo pomalicali dober golaž in polento.

Nato nas je že čakal učitelj v šoli Bistra buča v Radovici, kjer smo kot učenci iz časa »februar 1957« lahko občutili njegovo strogost. Bili smo izprašani in morali smo na tablo tudi kaj narisati. Veliko zabave in smeha, skupna slika pa dokazuje, da nas je bilo veliko.

Na koncu učne ure smo dobili tudi spričevala. »Učitelj« Jože Matekovič nam je pokazal tudi zanimiv muzej, staro Novoseljčo hišo njegovega pra pra deda iz leta 1840, v kateri tudi sam živi in v kateri je ohranjenega veliko starega pohištva iz začetka 20. stoletja, tudi pritiklin, ki jih sam zbira in restavrira. V kletnih prostorih Novoseljče hiše nam je pokazal tudi muzej in izkopenine kosti pred 27.000 leti izumrlega jamskega medveda. Od leta 2016 so na ogled prve dokumentirane najdbe te vrste z območja Bele krajine. Nadaljevali smo pot do Gostišča Veselič v Podzemlju, kjer so nas prijazno postregli z izdatnim kosilom. Nazadnje smo si v Semiču ogledali hišo penin in si v kleti Semiške penine privoščili še pokušino štirih vrst penine. Klet ter zanimiv postopek pridobivanja in zorenja penine nam je predstavil gospod Ivan Simonič, njegov sin tudi nadaljuje družinsko tradicijo.

Lep, poučen in zanimiv izlet, ki ga je z vodenjem po Beli krajini lepo popestril gospod Jože Ramuta, Belokranjec po rodu, ki živi v Kamniku. Povedal nam je veliko zanimivega s področja, ki ga seveda od rojstva dobro pozna. V imenu vseh udeležencev se mu za vse lepe in prijazne besede lepo zahvaljujem, za organizacijo izleta pa hvala predsednici društva Ančki Podbevšek.
Tekst in vse slike: Marina Drolc

Junjski izlet društva Utrip pod lipo domačo, Motnik 17. 6. 2018

Tokrat smo se člani društva Utrip ponovno podali prek Vranskega in prelaza Lipa proti Logarski dolini. Po dotrajani cesti skozi Solčavske gozdove, po kateri zdaj tovarnjaki odvažajo les po zadnjem hudem snegolomu in vetrolomu, smo se napotili proti Podolševi in proti turistični kmetiji Macesnik. Naprej smo se ustavili na nekaj solčavskih razglednih točkah in v prelepem sončnem vremenu usmerili pogled proti ledenikom v kotu Logarske doline ter tako ponovno uživali ob lepem pogledu proti Kamniško-Savinjskim Alpam.

Turistično kmetijo Macesnik nam je predstavila lastnica in nam pokazala velikanski lesen kompleks, ki so ga za lažje delo in preživetje na gorski kmetiji postavili in dograjevali že njeni

predniki, velik del njen oče. Nujno potrebno vodo, ki so jo napeljali izpod hriba, so dovajali s pomočjo osnovnega velikanskega pogonskega kolesa, prek njega so povezali več manjših pogonskih koles, vse pa je služilo za pogon in pomoč pri vseh ostalih kmečkih delih, tako pri spravljanju lesa, sena, napajanju živine, pripravi stelje, orodja, slame in podobnega. Veliko pogonsko kolo je na prehodu skozi lesen kompleks še danes vidno, več manjših pogonskih koles, delavnic in prostorov v kompleksu, danes ne uporabljajo več. Tu se je izkazalo, kako zelo so morali biti ljudje tudi včasih inovativni, kaj vse so morali iznajti in narediti, da so si vsaj malo olajšali trdo delo in življenje na tako odročnih gorskih kmetijah. Ogled je bil res nadvse zanimiv.

Nato smo nadaljevali pot proti Mozirju in si ogledali kmetijo LOKO LOKO »Pr Krajnk« v Lokovici pri Šoštanju ter si privoščili čudovito domače svetlo in temno pivo. Na kmetiji so od 1950 do 1972 pridelovali hmelj, obirali so ga ročno, sušili v domači sušilnici, ki še danes krasi kmetijo. Ukvarjali so se tudi z žganjekuho, zato sta sedanja lastnika, Marija Irman, ki je kmetijo podedovala po svojem očetu, in njen soprog, prišla na idejo o destilaciji loko-viskija in varjenja piva. Na kmetiji varijo svetlo in temno pivo spodnjega vrenja. Ječmenovem sladcu, vodi in kvasu dodajo savinjski hmelj Golding in Auroro. Pivo je zlate barve, rahlo grenkega okusa, varjeno s pridnostjo in ljubeznijo, ni pasterizirano, niti filtrirano. To mu daje prvinski okus piva. To vrsto piva imenujemo ležak, lager. Loko loko pomeni lokalno, iz Lokovice. Izredno zanimivo vse, kar smo videli in čudovito je, kaj vse ljudje znajo narediti.

Ko je napočil čas za pozno popoldansko kosilo, smo se ustavili v Kampu Menina, Restavracija Kača in se okrepčali z dobrimi ribami, žlikrofi in pico. Na poti v Motnik smo se pred Vranskim odžejali še v »Pubsedmica7«, ki smo ga nekateri obiskali prvič.

Tekst in slike: Marina Drolc

Trgatev v Bistrici ob Sotli na kmetiji Marof – 8. in 15. 9. 2018

Tu so trgali 8.9.2018,

ko so se trgatve na kmetiji Marof tudi letos udeležili člani Podeželskega društva – Utrip pod lipo domačo, Motnik. Udeleženci so povedali, da je bilo ta dan obupno vroče in da je bila letina belega grozdja tako obilna, da tega nasada v enem dnevu niso obrali do konca. Delo so nadaljevali domači, člani Utripa pa so se jim pridružili tudi v naslednji soboti, dne 15.9.2018. Takrat so obirali rdeče grozdje. Vreme jim je šlo na roke tudi tokrat in domači na kmetiji so se ob tako dobri letini spraševali, ali bo za vse to predelano grozdje letos v domači kleti dovolj prostora.

Člani društva Utrip se domačim za vabilo na trgatve in obilno postrežbo lepo zahvaljujejo.
Tekst: Marina Drolc, foto: Darja in Maja Zajec

Dan narodnih noš v Kamniku – 9. 9. 2018

Največji etnološki festival v Sloveniji vsako leto privablja več kot 30.000 obiskovalcev. Letos je festival potekal od 6. do 9. septembra, na njem pa se vsako leto združi tradicija z etnografijo, kulturo in zabavo, prireditev pa se razvija tudi skozi tradicionalne kamniške jedi. Korenine prireditve segajo v šestdeseta leta, ko so Podgorci pripravili Podgorsko kmečko ohcet. To je tedanjega predsednika in tajnika nekdanjega Turističnega društva Kamnik napeljalo na idejo, da bi podobno prireditev lahko pripravili tudi v Kamniku. Ideja je bila realizirana leta 1966, ko se je skozi Kamnik sprehodila prva povorka narodnih noš, sama prireditev pa je bila poimenovana Dan narodne noše. Že prvo leto se je na prireditev odzvalo veliko število prosvetnih društev in posameznikov tako iz Kamnika kot iz okolice. Prireditev je kar nekajkrat zamenjala ime, tako je leta 1986 Kamnik gostil 16. Dneve narodnih noš, folklore in obrti. Kasneje se je prireditev preimenovala v Dneve narodnih noš in oblačilne dediščine – to ime pa se je ohranilo vse do danes, ko je prireditev po številnih vsebinskih preoblikovanjih pridobila široko prepoznavnost.

Danes je organizator vsakoletne prireditve Zavod za turizem, šport in kulturo Kamnik. Letošnje povorke narodnih noš se je dne 9. 9. 2018 udeležila tudi skupina Podeželskega društva – Utrip pod lipo domačo iz Motnika, skupaj z najmlajšimi jih je bilo v povorki kar 33. Skupina se je prvič zbrala pred šestimi leti in predstavlja praznično gorenjsko narodno nošo. Vse obleke je sešila članica društva Utrip Malči Pirc. Na harmoniki jih je letos spremljal Matic Dobrovnik. Društvo je letos dobilo od Zavoda za turizem, šport in kulturo Kamnik tudi posebno zahvalo za sodelovanje na 48. dnevih narodnih noš.

Povorka in voziček z najmlajšimi. Tekst: M. Drolc, internet, slike: Špela Regulj

Šesti koncert ljudskih pevcev in godcev – 7. 10. 2018

Letošnji šesti koncert ljudskih pevcev in godcev je bil prestavljen na jesen in je tudi tokrat minil ob lepem petju in v veselem razpoloženju. Prireditelj in nastop petih pevskih skupin je povezoval Valentin Zabavnik iz Tunjic, tudi zvesti član našega društva. Na prireditvi so ponovno prve nastopile kamniške Predice in harmonikar Jože, sledili so Tuhinjski fantje in nas razveselili z neverjetno lepimi starimi slovenskimi pesmimi. Sledil je nastop gostov, pevske skupine iz Društva upokojencev Bled, kjer poje tudi naša sošolka iz osemletne šole na Vranskem Magda Košenina. Pod skrbno roko njihove vodje so lepo zapele in nas prijetno presenetile. Nato so na našem odru ponovno zapeli Fantje treh vasi, ki pri nas gostujejo že skoraj od začetka naših koncertov. Na koncu je nastopila naša zvesta članica Jelka Lečnik, ki je spet lepo zaigrala na svoji dolgoletni spremljevalki, harmoniki. Ob njeni spremljavi smo skupno zapeli tudi vsi nastopajoči in vsi v dvorani. Ob zaključku njenega nastopa smo s posnetka zavrteli pesem **Motnik, najlepši kraj**, ki je tudi na Jelkini drugi plošči z avtorskimi pesmimi z naslovom **Beli lokvanji cvetijo**. Melodijo za pesem Motnik najlepši kraj je Jelka napisala še zelo mlada leta 1962. Po dolgih letih je našla notni zapis te svoje pesmi, ga pokazala svojemu mentorju Igorju Podpečanu, s skupnimi močmi je nastalo tudi besedilo glede na Jelkine lepe spomine na Motnik in tako je lepa pesem, posvečena kraju, v katerem je Jelka preživljala otroška leta, našla pot do objave na drugem ploščku. Pesem je res lepa, pretkana z lepimi mislimi na Motnik, za te lepe občutke in spomine pa gredo Jelki vse čestitke.

Vabilo

NEDELJSKO POPOLDNE V MOTNIKU

podeželsko društvo
UTRIP pod lipo domačo Motnik
vas vabi na
6. srečanje
ljudskih pevcev in godcev
iz občine Kamnik,
ki bo v nedeljo,
7. oktobra 2018, ob 15. uri
v Kulturnem domu Motnik.

Vabilo na srečanje in pevska skupina Predice iz Kamnika

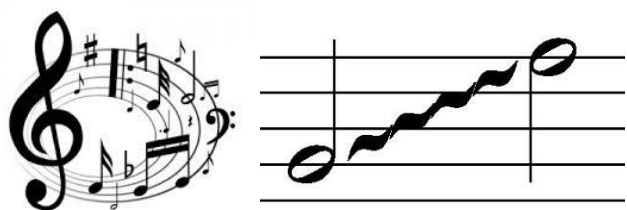
Harmonikar Jože in Tuhinjski fantje

Lepa misel:
Če hočeš užiti srečo, se potrudi, da koga osrečiš. Če hočeš biti uspešen, pomagaj drugemu do uspeha.

Pevke skupine DU Bled in Fantje treh vasi

Lepe misli:
Prijazna pesem odmeva v neskončnost.
Čustva so del našega življenja,
izražajo veselje in žalost.
Delaj dobro in drugi ti bodo sledili.

*Jelka Lečnik s harmoniko in zbrani v dvorani Kulturnega doma Motnik
Tekst in slike: Marina Drolc*

Lepa misel:

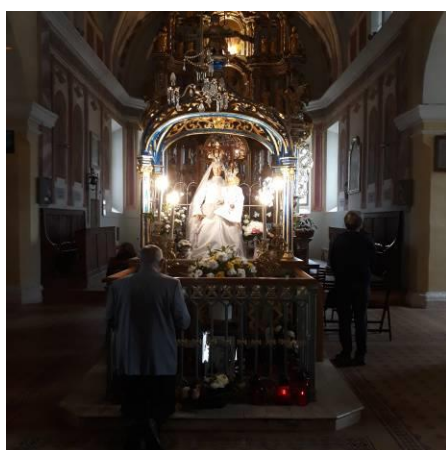
Kakor so si vse rože različne v svoji lepoti, tako se tudi ljudje razlikujemo med seboj. Pa vendar skupaj plešemo na glasbo življenja.

Kulturno-kulinarično popotovanje na Bizeljsko in Dolenjsko – 4. 11. 2018

Še en lep letošnji izlet je bil pred nami. To nedeljo smo se člani društva Utrip podali na zanimivo pot na Bizeljsko in Dolenjsko. Zbirno mesto je bilo v Motniku. Skupaj s tistimi, ki so

prisedli od drugod, smo krenili na pot. Prvi postanek je bil kar na Bizeljskem, pri naših znancih po jesenskih trgatvah, na kmetiji Marof pri Bistrici ob Sotli. Na domačiji so nas lepo sprejeli in postregli, pred odhodom na Svete gore pa smo slišali tudi nekaj zanimive zgodovine s tega področja. Avtobus nas je nato zapeljal do znane romarske poti, do vznožja hriba, ki ga krasi pet sakralnih objektov, kup zanimivih in zgodovinsko važnih obeležij, tudi znamenita krstilnica in celo zdravilne točke. Že na parkirišču in pred strmo cesto do prelepih cerkvic smo lahko videli, kako obljudena je ta romarska pot, avtomobilov in romarjev je bilo ogromno. Od kmetije in Vinarstva Marof nas je spremljal gospodar domačije in enolog Simon Rogina vse do Bistrice ob Sotli, vmes pa nam je pripovedoval zanimivosti krajev in odgovarjal na naša vprašanja. Pred kosilom v gostilni Šempeter v Bistrici ob Sotli smo se od njega poslovili ter se mu zahvalili za prijaznost in sprejem na domačiji.

Slike zgoraj: Kmetija Marof, Svete gore

Po dobrem kosilu »na žlico« nas je pot vodila na Bizeljsko, do Vinotoča - Repnice Najger, kjer nas je sprejela prijazna lastnica in nam podala nekaj zgodovine. Zapis iz njihovega prospekta je: »Repnice so jame, skopane v kremenčevem pesku, ki ga je na območju Bizeljskega pred milijoni let naplavilo Panonsko morje. Že pred dvesto leti so te jame uporabljali izključno za hrambo poljskih pridelkov. Danes te kleti v pesku uporabljamo za hrambo in staranje odličnih bizeljskih sortnih vin«. Notranjost repnice je res zanimiva, na stropu in v reliefih je mogoče opaziti tako silhuete ljudi kot živali.

***Lepa misel
polepša dan in lepo je videti nasmejane obraze, ki te obkrožajo.***

Slike: Marijina božja pot, Svete gore, Bistrica ob Sotli, repnica Najger in izletniki v Bistrici ob Sotli

Ob poslušanju gospe lastnice repnice smo se krepko nasmejali tudi njenim šalam, še bolj pa nas je navdušila pokušina njihovih odličnih vin. Pravo okolje za dobro počutje in dobro voljo.

Nato nas je avtobus odpeljal do krajev, kjer sta bila rojena dva velika človeka, Tone Pavček (1928-2011) in Lojze Slak (1932-2011). Občina in Turistično društvo Mirna peč sta v letu 2014 izdala lep prospekt, v njem pa sta kratka življenjepisa obeh velikih mož ter označene točke »Poti Slakove in Pavčkove mladosti«.

Obiskali smo najprej muzej Toneta Pavčka in se sprehodili tudi do spomenika pred cerkvijo sv. Jurija v Šentjurju, kjer je bil Pavček rojen. Pred spomenikom je položenih 42 pravokotnih tlakovcev, kolikor je objavljenih Pavčkovih del. Kamniti steber spomenika Tonetu Pavčku simbolizira njegovo pokončno življenjsko držo. Na stebru je bronasta plošča z reliefnim portretom pesnika, ob strani pa zapisana prelepa Pavčkova štirivrstična pesem:

**NEKJE NA DOLENJSKEM SO KRAJI,
HIŠA, VINOGRAD, KOŠČEK POLJA..
TAM SO MESECI SAMI MAJI
TAM SEM NEKOČ BIL DOMA.**

Do spomenika Lojzetu Slaku, ki ga predstavlja kamniti steber, na katerem je bronasta plošča z reliefnim portretom glasbenika, vodi pot s 37 okroglimi betonskimi tlakovci, ki so razporejeni tako kot tipke na diatonični harmoniki z znamenitim Slakovim gumbom. Lojze Slak se je rodil v vasi Jordankal blizu Mirne Peči, mladost pa preživel pri stari mami na Malem Kalu, kjer je prišel v stik z diatonično harmoniko. Z njo sta potem postala nerazdružljiva za vse življenje.

Ogledali smo si torej muzej Toneta Pavčka in Lojzeta Slaka v Šentjuriju in v Mirni peči, zadnjega so pred kratkim odprli in uredili v prostorih nekdanje osnovne šole Mirna peč. Dobili smo veliko zanimivih informacij, si ogledali film o glasbeni poti Lojzeta Slaka in lepo urejen muzej obeh velikih dolenjskih mož. Za dobro organizacijo izleta se člani Utripa lepo zahvaljujemo predsednici Ančki Podbevšek.

Pesem o zvezdah

Vsak človek je zase svet,
čuden in lep
kot zvezda na nebu.

Vsak tiho zori,
počasi in z leti,
a kamor že greš, vse poti
je treba na novo začeti.

Tone Pavček

Slike na straneh 21 - 22: Pavčkov spomenik, pred Pavčkovim domom, Mirna Peč, plošče Lojzeta Slaka v muzeju, predstavljena oba velika Dolenjca in pot do spomenika Lojzeta Slaka.

Slike in tekst: Marina Drolc, tudi internet

Volitve – 18.11.2018, Občina Kamnik

Volilna enota 1: Lista Marjana Šarca, v občinski svet je bila izvoljena tudi

- Ančka Podbevšek, predsednica Podeželskega društva – Utrip pod lipo domačo, Motnik.

Vir: Občina Kamnik

Miklavž v Motniku – 2. 12. 2018

Miklavž, kakor pri nas navadno imenujemo svetega Nikolaja, je gotovo eden najbolj priljubljenih svetnikov. Svetnik sv. Nikolaj ali Miklavž je škof, ki se mu ne zapirajo nobena vrata. S posebnim veseljem ga pričakujejo otroci, ko na večer pred svojim godom hodi okrog in jim prinaša darove. Pridne nagraduje, poredne pa prepusti kaznim svojim spremljevalcev, parkeljnov. Podoba tega prikupnega svetnika je v nas tako močno živa že od otroških let. Poročila o njem so nam ohranjena le po legendi: Nikolaj iz Mire, Nikolaj iz Barija, Nikolaj Barijski, ki je v vsej zahodni in vzhodni Cerkvi od drugega stoletja naprej v časteh kot velik priprošnjik in čudodelnik, krščanski škof in svetnik, ki prihaja iz teme zimske noči v svetlobo preprostih kmečkih izb in v razkošne sobe mestnih hiš, potem spet izgine v temi noči. Rojstvo Nikolaja med 270 in 286, Patara, današnja Turčija, umrl 6. december med 326 in 351, Mira, današnja Turčija, pokopan Basilica di San Nicola, Bari, Italija.

V Motniku so ga otroci in njihovi starši pričakali to nedeljo popoldne. Po lepem nastopu vseh šolskih otrok, so ga le-ti le priklicali in pojavil se je z bomboni in darili. Obdaril je kar petinpetdeset otrok iz Motnika in okolice, sponzorji pa so bili tudi KS, starši in društvo Utrip. Tudi letos se je dobremu Miklavžu mudilo naprej, zato so se mu vsi pridni otroci lepo zahvalili in se poslovili v upanju, da pride spet naslednje leto.

Tekst in slike: Marina Drolc, tekst tudi internet

PRISPEVKI MOTNIČANOV IN NAŠIH BRALCEV

Piše: Mari Bajde, Flegarjeva Mari

V nedeljo, dne 8.4.2018, sem se v Motniku udeležila izjemno lepega kulturnega dogodka, posvečenega našemu rojaku, profesorju Francu Drolcu, na temo predstavitve knjige: *Trenutki tišine za Prešerna*. Predavala je njegova sestra Marina Drolc, ki je svojega brata ves čas spremljala na njegovi ustvarjalni poti. Predstavljen je bil Franetov življenjepis, njegovo delo v kratkem, misli in zapisi prof. Pibernika o Franetu in stanovskem kolegu.

Naš rojak Frane Drolc, profesor slavistike, je po končanem študiju in odsluženi vojaščini služboval kot lektor slovenskega jezika na univerzah v Krakovu, Zagrebu, Trstu in Celovcu. Po vrnitvi v domovino je do upokojitve kulturno deloval v Kranju.

Za nas Slovence in za našo literarno zgodovino je opravil neprecenljivo študijo o življenju in delu našega največjega pesnika dr. Franceta Prešerna. Poezije dr. Franceta Prešerna, ki jih je imenoval »knjiga nad knjigami«, je proučeval ves čas svoje ustvarjalne poti in vedno znova odkrival nove dimenzije tega izjemnega dela.

Kako dobro je Frane Drolc poznal svetovno literaturo in kako je vanjo umestil mojstrovino Prešernovih poezij, je sam izrazil v enem izmed govorov ob Prešernovem grobu, ko opisuje, da je ob pomladi narodov, za pesnika, ki se odmakne v podeželsko mesto Kranj, dozorel čas, da uredi »knjigo poezij, projekt, kakršnih v svetovni književnosti po Salamonovih psalmih ni bilo ravno veliko. Knjiga Poezij pomeni novo, umetniško vizijo trpljenja in odrešitve. Nastala je tu, v naših krajih, v imenu novega smisla, nove resničnosti in upanja, novega življenja, ki seže prek vseh časov.« Tudi Frane je poučeval slovenščino, pisal pesmi, prevajal, izdajal knjige, nazadnje je dvainštirideset let kulturno deloval v Kranju. Bil je vodja Študijskega oddelka Osrednje knjižnice v Kranju in so-urednikoval tudi izjemno edicijo kar osmih dvojezičnih izborov Prešernovih poezij pod naslovom »*Prešernova pot v svet*«. Poiskal je prevajalce, pisce spremnih besedil, koordiniral vse potrebno s tiskarno in sodeloval pri predstavitev, doma in v tujini. Frane Drolc se je zavedal, da je prevod Prešerna v tuje jezike prioriteto in temu je namenil vse moči. V zvezi s tematiko je bil vselej na tekočem, kaj pišejo o Prešernu in na splošno o naši literaturi tuji lingvisti v strokovnih revijah.

Prof. Frane Drolc je imel vsako leto na predvečer kulturnega praznika govorni nastop pri pesnikovem grobu v Kranju. Govorov je bilo kar devetindvajset. Trideseti govor, nedokončan, je sestra našla v Franetovem računalniku in je tudi objavljen v knjigi *Trenutki tišine za Prešerna*. Vedno znova je odkrival nove dimenzije pesnikovega ustvarjanja. Če smem citirati prof. Pibernika, v spremni besedi piše: »Vsakokrat je tvegala neko povsem samosvojo interpretacijo, ki je bila glede na vse, kar poznamo, nekaj povsem novega, izvirnega, pri čemer je šlo za poglobljanje v najpomembnejše Prešernove stvaritve, kot so Soneti nesreče, Sonetni venec in Krst pri Savici. Prof. Drolc je svoja vsakokratna izvajanja znal predstaviti z njemu značilno dramatično govorico. Zaradi vsega navedenega so bili Drolčevi govori *Trenutki tišine* dolga leta najbližje temu, kar naj bi ob 8. februarju intimno posvečali največjemu slovenskemu pevcu.«

Delo Franca Drolca je vsekakor neprecenljive vrednosti za slovenski narod in za boljše razumevanje našega velikega Prešerna. Mi Motničani smo lahko upravičeno ponosni, da izhaja iz našega kraja, da je naš rojak, celo naš sosed. Spomnila sem se na anekdoto iz mojega otroštva, ko so me neki obiskovalci Motnika spraševali o mojem kraju. Povedala sem jim že vse mogoče, toda niso odnehali: »Ali imate velikega moža?«. Sedaj vem za velike može, na katere smo lahko ponosni. Gašper Križnik, Karl Bervar in seveda naš akademik Franc Drolc.

Na prireditve so prišli gostje, njegovi znanci, sodelavci, knjižničarji iz Kranja, Radovljice, Žirovnice, iz Žabnice organistka, v njenem zboru je Frane na koru pel. Prišel je celo Dr. Klaus

Detlef Olof, slavist iz Hamburga, ki je v sodelovanju s Franetom prevedel v nemščino skoraj celotnega Prešerna in nas zbrane nagovoril lepo po slovensko.

Motničanov nas je bilo pa komaj za vzorec. To sem občutila kot zadrego. Kako lahko sprejemamo realnost, da so dvorane polne v Kranju, Celovcu, Kamniku, Žirovnici, na Jesenicah in še kje, v rodnem kraju pa je ob takem dogodku dvorana na pol prazna, kljub temu, da je vabilo prejela vsaka hiša.

Po mojem mnenju bi se morale odzvati na tak dogodek tudi šole – višji razredi, dijaki in študentje. Takih pomembnih dogodkov bi se vsekakor morali udeleževati in ohranjati kulturo, da ostane vsaj bled odsev tistega, kar je v Motniku nekoč bilo samoumevno.

Ob občasnih obiskih sem najbolj vesela, ko slišim, da razna društva dobro in aktivno delujejo. Tako gasilci, prosveta, vsa druga društva. Veseli me, da izhaja tudi časopis »Motniške novice« in seveda »Naš utrip, Motniški občasnik.« Všeč mi je, da ste v Utripu odprli rubriko »Prispevki Motničanov in naših bralcev«. Tu bomo o svojih vtisih ob dogodkih lahko pisali poleg tam živečih Motničanov tudi že odseljeni, ki imamo svoj rojstni kraj še vedno zapisan v svojem srcu.

Mari Bajde, roj. Grabnar

IZBRSKANO IZ SPOMINA

Ivanka Resnik,

pogovor 11.12.1916, spraševala je: Marina Drolc.

M.D.: Ivanka Resnik je tudi v tem pogovoru svojo mamo in očeta vikala, zato sem v tekstu vse povedano tudi tako zapisala.

Na slikah: Ivanka Resnik in stara Ribarjeva hiša na Brezovici, v kateri se je Ivanka rodila in februarja 2018 tudi umrla.

Ivanka, kdaj ste rojeni in ali ste se rodili v tej hiši? Kako je bilo s starši, so bili tu doma?

Rodila sem se v tej hiši 22. novembra 1923. Vsi otroci smo se rodili tu, bilo nas je enajst. Tri smo še žive, ostalih ni več. Oba starša sta bila doma iz Selške fare, na Selih v Tuhinjski dolini, mama doma blizu cerkve, oče pa na Žubejevem, sosednja vas, tudi fara Sela.

In kako ju je pot zanesla v Motnik?

Oče so prišli iz svetovne vojne na dopust leta 1917, trije njegovi bratje so bili še v vojski, zato so takrat naredili prošnjo, da bi ostali doma. Ko so dobili prošnjo rešeno, da ostanejo doma, sta se z mamo poročila. Potem sta nekaj časa živela v Vranji peči – Palovče pri teti od očeta, denarja ni bilo, tudi teta jima ni mogla česa dajati. Ata so zato trebili v gozdu, spravljali les, žgali oglje in ga prodajali, da so zaslužili. Iz Motnika so hodili ljudje kupovat oglje in po tej poti so ata izvedeli, da je tu domačija naprodaj. Na tej domačiji sta živela ostarela mož in žena, bila sta brez otrok, zato so prodajali. Spodaj so bili svinjaki, hiša črna, tu se je kuhalo za svinje, vse je bilo v slabem stanju, vse podprto in pred tem, da se podre. Najprej sta starša plačala

zemljo, dvajset let sta jo plačevala, šele potem so začeli krpati in popravljati hišo ter svinjake. Rojevali so se otroci, bilo je težko.

Katera po vrsti ste se rodila in kako je bilo s šolo? Kateri učitelji so takrat učili?

Četrta sem po vrsti, kmetija je bila velika in ogromno dela. Najstarejša sestra je že kaj ponaredila v kuhinji, da so mama lahko cel dan delali na polju in po vrnitvi domov na hitro kaj skuhali. V šolo smo hodili v Motnik, jaz sedem let, za osmo leto so naredili prošnjo, da sem ostala doma in pomagala na polju. Najmlajša je bila trinajst let mlajša od mene in živi v Nemčiji. Jaz sem bila vseskozi na Brezovici. Spomnim se učitelja Gune, pa učiteljice Hribovškove, ta nas je za slovo od Gune naučila eno pesmico, ki jo še vedno znam (*op. MD: Ivanka mi je pesem res zrecitirala, pred časom tudi Valentinu Zabavniku, tekst pripenjam na koncu intervjuja*).

Kako se spomnite očeta in mame in koliko sta kupila zemlje na tem posestvu?

O, imam lepe spomine, bila sta oba garača. Bila je revščina in grozno bi bilo, če se mama ne bi učili eno leto šivati. Težki časi so to bili, ni bilo denarja, blago je bilo vse na metre in mama so pozimi, ko ni bilo zunaj dela, vse sešili. Spodnje perilo, otroške oblekice, moške srajce, skratka vse. Na začetku sta kupila 13 ha zemlje, 6 ha se je plačevalo s »priboljškom«, kar je pomenilo hrano, dvajset mernikov pšenice, pet škafov ajde, sto kg težkega prašiča, dvesto litrov sadjevca, vsak dan dva in pol litra mleka in eno jajce. S tem se je plačevalo šest ha zemlje. Dnevno dostavo je nosil ali Tonček, najstarejši, kasneje so se dogovorili, da je to nosila Šimnovčeva teta, ki je hodila v cerkev. Cela kmetija je bila velika 40 ha, nekaj je bilo še v lasti Novakovih, zato sta potem počasi odplačevala in dokupila Krajce, ki sta jih imela že prejšnja gospodarja. Devet ha gozda in nekaj zemlje so pred tem kupili Kropivškovi, nato pa od teh naš oče in mama. Vsega skupaj je bilo kupljeno 24 hektarov zemlje, potem so nam nekaj vzeli in je zdaj skupaj 21.5 ha. Sejali smo vse: krompir, koruzo, peso, redili prašiče, imeli smo živino, eno samo delo, eno samo garanje, da smo preživel. Pa vsi smo bili navajeni trdo delati, garača starša, ata še bolj kot mama. Mama so včasih rekli, da bi oče lahko šel na železnico, ona pa v šivalnico, pa ne bi bilo toliko garanja in toliko odplačevanja zemlje. Ampak ata so bili tako navezani na zemljo, takrat so bile kmetije vse, pa tudi vsi otroci smo bili navajeni dela in garanja.

Koliko otrok se je odselilo, koliko ostalo doma in kako se spomnite časov, ko ste otroci odraščali?

Prva dva sta umrla, Tonče je bil star devetnajst let, Zdenka pa šest, v tednu dni sta umrla oba, španska gripa. Ostali so se poženili in odselili, doma smo ostali Jožefa, Ivan in jaz. Ko smo odraščali in hodili v šolo pa je bilo tako. Ko je bil pouk dopoldne, smo v času adventa morali vstati zgodaj in biti že ob šestih v cerkvi pri maši. Prav tako, ko je bil križev pot in vsak petek enako. Po maši smo pogledali, če je v šoli že toplo in je odprta, pa hitro tja. Če pa še ni bilo odprto, smo šli k Boštjanovi mami in tam počakali. In s seboj smo imeli v cekru kos kruha in pol litra mlečnega frank kofetka, potem pa v šolo. Ko je bil pouk popoldne, so nas prav tako zgodaj poklicali, da smo molili rožni venec. Boštjanova mama so stanovali na Pečnikovem hlevu (štali), bili so dobra ženska. Njena hčerka je služila v tej hiši takrat, ko sta naša mama in oče prišla na to domačijo. Pri nas je ostala kot dekla potem še devet let, nato je odšla v Francijo. Z Boštjanovo mamo smo bili zelo povezani, večkrat so prišli sem, pri nas so sejali krompir, fižol, oče jima je za zimo pripravil drva in podobno. Prvi in drugi razred je imel pouk popoldne, tretji in četrti pa dopoldne. Ko smo odraščali, je bilo hudo. Doma je sicer veliko zraslo na njivah, da je hrana bila doma, a drugače je bilo težko, nič se ni dobilo, tudi denarja ni bilo, da bi starši kaj kupovali, vse od oblačil smo nosili eden za drugim. Prejšnja lastnika te domačije, sta tu živela še nekaj let, ko sta tu prodala, pa sta kupila leseno hišico levo od sedanjega šolskega poslopja. Tam jih je stregla Mica, bila je doma tu gor pri »Tomaževih«, po smrti sta hišo zapustila Mici, zato so hišo ljudje poznali kot hišo Tomaževe Mice. Njen sin je potem hišo prodal Olgi Gnidica. Se spomnim, ko je umrla ta gospodinja, ki jo je Mica stregla, so starši pri Šimnovcu dobili majhne čevljkice, da sem lahko šla kropit. To hišico sta prej

prodajala starša od Andreja Bervarja, ki ni stanoval doma, ko pa sta starša umrla, se je poročil s to Mico in se tako vrnil nazaj v domačo hiško.

Kako se spomnite medvojnih in povojnih let, lahko o tem kaj poveste?

Pred vojno so ljudje živeli skromno, navajeni so bili varčevati, niso razmetavali, tudi tisti sosedje, ki so veljali za bogate, niso živeli na veliki nogi, bile so čisto druge razmere. Nekateri trgovci so ljudem dajali tudi na kredit in velikokrat tudi kaj izgubili, ker ljudje niso mogli vrniti. Ko sem jaz hodila v šolo, je pri Justi in pri Karotovih trgovina že bila. Pri nas smo veliko pridelali doma, nismo veliko kupovali, če je bilo kaj nujnega, smo otroci iz trgovine prinesli na poti iz šole. Cikorijo, kvas, petrolej, to pa vsak teden. Justa je imela najprej špecerijo, kasneje blago. Pred drugo vojno se je dobilo vse, kar je kdo rabil, v Pograjčevi hiši pod gradom je bil tudi pek, ni bil zelo za komuniste, zato so mu med vojno dali vedeti, naj se umakne, sicer ga bodo likvidirali. Lastniki hiše so bili takrat že Flegarjevi. Pekova žena je odraščala v Zahomcah, pekarno sta imela v najemu in spodaj, za najem pa naj bi se pri mojstru izučil pekarije Flegarjev Ludvik, ki bi moral postati pek. Flegarji so imeli tam žago, doma pa mesarijo in gostilno.

Ko sem začela hoditi v šolo, sem bila zelo navdušena nad branjem. Doma smo imeli naročenega Domoljuba, prebiral sem vse naslove, vsak teden je izhajal tudi podlistek z naslovom »Boljševiški raj v Rusiji«. In mi doma smo vsak delovnik molili »Odrešenik sveta, reši Rusijo«, to je moralo biti tam res hudo, bile so vse meje zaprte, nihče ni prišel v Rusijo in nihče ven. Nismo pa takrat vedeli, da so tu ljudje, ki bodo šli tja, se usposobili za mobilizacijo ljudi, tudi za pobijanje poštenih Slovencev. Po letu 1935 je izhajal drug podlistek z naslovom »Bratomorno klanje v Španiji«. Med vojno nismo kaj dosti vedeli za dogodke, tu pri nas nismo čutili hajk. Med Nemčijo je bilo predpisano, koliko žita lahko zmeljemo, z mlinarjem pa je bilo poleg »merice« dogovorjeno, da smo moko prevzeli zgodaj zjutraj in to takoj zamenjali z novim žitom, ki na tak način ni bilo vpisano. Imeli smo vedno dovolj kruha. V mlin smo vozili k Ferbarju.

So med drugo vojno od vaših bratov koga mobilizirali?

Bili so trije fantje in osem deklet. Prvi in najstarejši, rojen leta 1918 je umrl za gripo, drugi pa je bil še premlad, da bi ga mobilizirali. Enkrat med vojno so prišli partizani zvečer, veliko jih je bilo, kar strik se je vlekel. Hiša je bila odprta, pa hodijo po hiši, nič ne rečejo, nato so se posedli. Stara sem bila približno osemnajst let. Eden je sede za mizo le spregovoril, da so prišli po mene. Pa so ata vprašali, zakaj jo boste pa imeli? Ja, da bo obvezovala ranjence, je odgovoril. Pa so ata rekli, ojoj, s to si pa ne boste čisto nič pomagali, ta pa krvi sploh ne sme videti, ji takoj pride slabo. Drugi je povedal, da so prišli po hrano in spet so ata rekli, da mi ne smemo dajat hrane, da je prepovedano. Če jo bodo kljub temu vzeli, si pač ne moremo pomagat, vi imate orožje, mi pa nič. Je pa bila pri nas revščina, ni bilo kaj vzeti. Tam na polici so bile štiri skledice za otroke, to so pobrali, nekateri so odšli še na podstrežje, od tam so vzeli koš suhih hrušk, ki smo jih imeli. Ko so odhajali, so ata povedali, da jih moramo prijaviti, kot je naročeno, da so v hiši bili. Zato so oče vprašali, za kdaj naj se jih prijavi. Odgovor partizanov je bil, da čez tri dni. Potem so ata čez tri dni prijavili, da so v hiši bili partizani, mi pa seveda nič vedeli, kaj se dogaja. Ob koncu vojne, leta 1945 smo šele izvedeli naslednje. Naša Ančka je prišla iz šole, oglasila se je v trgovini pri Justi, polna trgovina je bila ljudi, vmes tudi domačinka iz Češnjic. Ta naše Ančke ni poznala, moja sestra pa je slišala, kaj je ona pripovedovala. Rekla je: »A veste, kako je Ribar grd, da je našega izdal«. Ančka je prijokala domov in povedala, kaj je slišala. Kmalu zatem je šla ta ženska k Šimnovcu po žito, mama pa so šli dol in jo vprašali, kje je to slišala, da je Ribar njenega moža izdal? To boš morala pa zdaj dokazat, so rekli mama. Je bilo pa tako. Prej spomladi so ata pšenico sejali malo nad Šimnovčevo kočo, v kateri so ti iz Češnjic živeli, kasneje je v njej bil Amerikanec. Pa pride Toman mimo njive in pravi: Ali bi lahko jaz ostal pri vas, bi šel rad v partizane? O, to pa ne, so rekli ata, k nam pa ne moreš, pri nas vsak dan hodijo skozi Nemci, ker se gibljejo po vaseh, ne upajo po dolini ali cesti. Če bi rad šel k partizanom, bi se moral priključit že leta 1943, zato pa pojdi tu gor proti Vrhem, pa se jim boš tam lažje priključil. Potem so ata prišli domov, mu dali

zajtrk in pokazali stezo, kako naj pride na Vrhe. Ko so mama povedali, kaj je otrok slišal v trgovini, so Tomana prijeli za besedo, ta pa se je opravičeval, da je to bila neka pomota. Šele potem smo doma ugotovili povezavo in umazano igro z namenom, javiti ali likvidirati tudi našega očeta, kot se je že prej zgodilo s sosedom. Takoj po likvidaciji tega sosesa, so nekateri že hodili po njihovih njivah, misleč, da so zdaj že proste. Tako se je dogajalo, ko so organizirali kakšno likvidacijo, so že razmišljali o polastitvi njiv ali gozda. Tudi oče in mama sta sklepala, da je bil namen likvidirati tudi našega očeta in pridobiti naše posestvo.

Se iz vojne še česa spomnite, mogoče časa, ko je bil izveden napad na Motnik leta 1944?

Midve s Pepco sva ob svečnici grabili listje, letele so cele krogle, zelo smo vse slišali. Prav tako so leta 1945, po veliki noči, partizani tu dol pod Belšakom položil mino na cesti, Nemci so prišli iz Vranskega, prekucnil se je džip in spet je pokalo. Proti večeru se je začelo streljanje, završalo je, leteli so Nemci, za njimi partizani, takrat so 4 mrtve partizane privlekli tu na rob, obe stani sta imeli po 4 mrtve. Partizani so hoteli izzvati Nemce. Ti so prišli k nam naslednji dan, mama so ponudili jest, a so zahtevali, naj najprej jemo sami, šele potem bodo oni. Mama so peljali partizane na motniško pokopališče, ata pa z vozom Nemce na Vransko. Partizani so hoteli uničiti tudi vero, tu pa so bili ljudje verni.

Je bila kakšna evidenca, je deloval matični urad, je kdo beležil, kdo je bil mrtev?

To pa ne vem, takrat je tu bila krajevna skupnost, imeli so samo drugo ropotijo. Iz vojne se spomnim, da je tu bil Wermansschaft v času prve hajke. Tu so sekali meso, kuhali golaž, meso so pripeljali s seboj, nemška vojska je bila dobro oskrbovana, močna.

Je doma kdo znal kaj nemško?

Ata so znali, ker so bili v nemški vojski, vse so se pogovorili z Nemci. Ata bi morali k vojakom, pa se je začela prva vojna, bili so v okolici Doberdoba. Ata so povedali, da je bilo ogromno pobitih, na tej strani so imeli jarke in kanale, z one strani pa so Italijani metali granate. Tri leta so bili tam, nič ranjeni. Naši so jim naročali, če naletiš na ranjenca, delaj vedno tako, kot s svojim bratom. Kaj se je pa počelo v drugi vojni, pa je nemogoče verjeti, kakšna hudoba se je tu izkazala.

Ste hodili med vojno k maši?

Župnik Rovtar je imel vsako nedeljo mašo, enkrat doma, enkrat v Špitaliču, v Tuhinju, Šmartnem, Blagovici, premikali so se, ker so maše morale biti, večkrat so srečevali partizane in Nemce. Bilo je nevarno in ni se vedelo, kaj se bo na poti zgodilo. Nekoč, že na začetku vojne, so Rovtar na mostu govorili z Jernejkom, tam so oba zasačili Nemci in jih takrat odpeljali. Iz Kamnika je potem hodil vsako nedeljo župnik, oba sta se vrnila po vojni. Mi bi morali že takrat, ko smo molili »Odrešenik sveta, reši Rusijo«, v resnici moliti, »Odrešenik sveta, reši slovenski narod pred komunizmom in nacizmom«.

Se spomnite še kaj posebnega, ali kaj z Brezovice? In kako je bilo po vojni?

Posebnega se ne spomnim, so pa bili mama pri antifašističnih ženah, tako so jih prepričali, veliko so govorili, kako bo fajn, kako bomo vsi enaki. Potem pa je bilo fajn, potem so nam pa vse pobrali, midve s Pepco sva celo leto nosili vse posejano za prašiče gor domov, jeseni so pa prišli in nam prašiča vzeli. Po vojni pa, leta 1945, obvezna oddaja, sploh je prišla kasneje. Pozimi, bolj konec marca, so prišli in nam vzeli še plemensko svinjo. Pa je Pepca protestirala in rekla, ali so zdaj prišli novi okupatorji? Uradnik se je postavil pred njo, ji nastavil puško in rekel: »Vaši prašiči imajo tako stanovanje, da še nekateri ljudje nimajo takega«. Pa ravno skončali smo svinjake leta 1944. Po vojni tako nismo imeli nič, ni se dalo ničesar kupiti, še tisto, kar so iz Amerike poslali, so pobrali eni in isti, drugi pa nič. Mi nismo imeli kaj obleči, razdrli smo hlače, da smo si krila naredile. Ata je zgrabila slamoreznica, bili so bolni, a še vedno so hodili v gmajno, kupili cement in pesek, kolikor so lahko, da so dol naredili kozolec. Slamoreznica jih je hudo poškodovala, imeli so zlomljeno ključnico, poškodba in bolečina se je potem razširila po celem telesu, nastal je rak, po dveh letih so umrli. Saj pravijo, udarec staremu človeku, je smrtni udarec. Oče so umrli 1974 mama pa 1983. Mama so bili trdni, tudi ata bi bili, če ne bi bilo poškodb. Mlajša sestra, štiri leta razlike je bilo, je bila bolj bolna, se je

enkrat najedla sliv in ji je to škodovalo. Za njo so kupovali malo sladkorja, drugače pa smo vedno uporabljali le saharin. Med vojno smo k sreči dobivali par stvari, stric, od ata brat, je bil na Koroškem, tam je delal, dobil je stvari na dopisnico, tudi mi smo včasih na tako dopisnico šli iskat potrebno v Zagorje. Pri njem je bilo deset otrok, pri nas enajst. Sem potem enkrat kasneje vse preštela, so bile velike družine, vseh bratrancev je bilo čez osemdeset.

Kako bi opisali razliko med некоč in danes?

O, velika razlika, kako bi človek rekel? Čeprav včasih nismo veliko imeli, smo in so ljudje bili zadovoljni. Nikoli, da bi ljudje kradli, da bi imeli opravka z orožniki. Problem je bil le saharin, tiste, ki so ga preprodajali, so pa lovili. V desetih letih se ne spomnim, da bi kdaj orožniki posredovali. Ni bilo barabije, vzgoja je bila poštena, ljudje niso veliko imeli, tudi vse borno, a ljudje pošteni. Čeprav niso imeli, niso kradli, ampak prosili, če je bilo nujno. Danes je pa že vsega preveč, ljudje pa pokvarjeni.

Vem da berete, da imate dober spomin, kako doživljate svojo starost?

Kako bi rekla, vse smo zmogli, vse naredili, da smo dom spravili iz revščine. Mama so vseskozi kuhali, bili smo navajeni ne razmetavat, mama so šivali, nič se ni vrglo stran, vse obleke so se zašile, zašili komolci. Zdaj pa je drugače, ljudje imajo vsega preveč. Družine pa enake in take, vsega imajo, enake možnosti, ena dela za karitas, druga pa hodi prosit in iskat pakete, pa iste možnosti imajo.

Jaz vam čestitam za ta leta, da ste osveščeni, za spomin, da hodite, da berete. Kako živite zdaj, ko so na domačijo prišli mladi, nečakinja z družino? Kako proslavite rojstne dneve, ste zadovoljni, da so mladi prišli?

Vedno sem se bala, da ne bi ljudje zapravljali, da se ne bi uničevalo, da bi bili skrbni, ko smo mi s tako revščino spravljali skupaj. Oba sta dobra, lepo skrbita za mene, ne bi si mogla mislit, da se bo tako izteklo. Zdaj me boli le ta noga, želim si en telefon, kaj če padem. Moram nekaj dobiti, da lahko pokličem. Ko je Franci doma, mi vedno zakuri. Če ne bi mogla sama, bi bilo res hudo, nekaj časa se mi je zdelo, da me kar preveč crkljajo. Prej so se tudi oni mučili, ko so pri štali naredili bolj avtomatizirano, je bilo lažje, prej so bila dela težja. Meni prostor grejejo prek tega stedičnika, je centralna, imam radiatorje, po celo stari hiši je napeljavano in toplo. To je bilo narejeno, ko smo mislili, da bo Rozika prišla domov. Je dovolj prostora, tu je cimer, špajz, veža (je zaprta, ker ne upam po stopnicah), hiša, kamra, kopalnica. V glavnem so vsi pridni, prej smo bili pridni mi, ti pa nadaljujejo in imajo boljše pogoje. Hlev je bil prej za silo, imeli smo slabe dohodke, velik davek, obvezne oddaje, zato smo s tritisoč dohodki za silo popravili le tisto, kar se je podiralo. Zdaj pa so mnogo tega predelali, podrli staro in naredili novo, tako da s stroji zapeljejo zadaj in tudi na njivah vse tako podelajo. So druge razmere, čeprav je treba vse vzdrževati. S kosilnico pokosijo, kar gre, ostalo popasejo, ponekod tudi prvič pokosijo, drugič pa popasejo.

Kaj proslavljate rojstne dneve, god?

Ko sem bila 80, so naredili, za devetdeset pa nič. Eni vse proslavljajo, pustijo delo in gredo proslavljat, tega nismo bili vajeni.

Gotovo ste hvaležni za čisto glavo, čiste misli, z vami drži Marija in še vedno greste v motniško cerkev.

Doma smo bili tako navajeni, hodili smo vedno maja, doma smo tudi v adventu molili litanije. Cerkev je bila prvo, kar so nas starši naučili in tega smo se držali. Zdaj pa že nekaj časa nisem bila v cerkvi, imam težave z nogami, bolečine, iz cele ozeblina so nastale take pike, imam antibiotike, da se bo to izčistilo. Če bi bilo tako, kot smo imeli včasih, bi šlo hitreje, stara mast bi vse ven potegnila. Ko smo klali, smo mast salo močno skupaj zbasali, naredili bučko, povaljali, čez eno leto pa začeli uporabljati. Tisto mast si odprl, si vse namazal, stara sala je vse ven potegnila, pa si to zamenjal in spet dal novo gor. Mazali smo tudi kakšne vbode, škaličke, ture, mama so s to bulo to prijeli in potegnili ven.

Ivanka, ali si še kaj želite? Zelo dobro izgledate za svoja leta, se veselite mladih?

Nič posebnega ne želim, le to, da bi rod obstal. Kako so bile lepe družinske kmetije, kako lepo je bilo, ko so ljudje prišli od vseh strani, če pa ni otrok, je vse prazno. Sem vesela, če kdo pride, tudi tebe sem vesela. Tudi ta mladi pridejo, če sem kaj bolna, opoldne mi prinesejo kosilo, zjutraj in zvečer pa si za jest pripravim sama.

Kako, da se niste poročili? In kako gledate naprej?

Imela sem enenega prijatelja, je tu hodil v dnino (tabrh), pa so ata izvedeli in je bilo konec. Imel je enega otroka, kregali so se in prepovedali, češ, kako bo pa živel, nikoli ne bo imel nobenega denarja. Tako je bilo včasih, vzgoja, med vojno pa so nam vse pobrali, dom iz revščine spraviti gor, pa ni bilo enostavno. Kak luksuz pa je to s takimi skromnimi dohodki poslopje popravljati in vzdrževati. Zato bi položila na srce vsem, naj bodo pošteni, šparovni in res je treba pomagati revnim, ne pa tako, da hodijo po pakete pod pretvezo tudi tisti, ki imajo vsega dovolj. Zame je nesramno, da hodijo prositi taki, ki imajo dovolj. Jaz sem žal že v letih, zdaj slabo vidim, bila sem operirana za mreno, a ni dobro. Težko najdem obleko, zato si jo dajem na kupček, da imam pregledno in lažje kaj najdem. Pa žalosti me to, da je Motnik tako zapuščen. Pred vojno in tudi po vojni se ni zgodilo, da ne bi bilo Štefanovega dne, da ne bi bilo predpusta, da ne bi bilo igre. Toliko je bilo v Motniku ljudi, ki so držali kulturo pokonci. Kolikokrat se spomnim tvojega očeta, ki se je brigal za vse in za vse igre, pa mame, ki je tako lepo pela v cerkvi. Pa včasih so bili vsi pošteni. Pa spomnim se Cenetove, ko so pobirali članarino. Oba sta bila tako navdušena, oba dobra igralca, danes pa je vse zapuščeno. Mi sicer nismo imeli denarja, da bi veliko hodili na igre, tudi Miklavž ni nosil, le Micka je nekoč bila angelček.

Draga Ivanka, hvaležna sem vam za ta pogovor, želim vam še dolga leta zdravja, da bi dočakali stotko in da bi tako potrpežljivo prenašali visoka leta. Hvala vam za vse vaše pošteno življenje in le proslavite še veselo kak god ali rojstni dan.

***Lepo vas pozdravljam in želim vse dobro,
Marina Drolc***

Pripis M.D.: Ivanka Resnik se je do objave tega članka od nas poslovila 4. februarja 2018. Dočakala je skoraj 95 let, pokopana je na motniškem pokopališču. Živita še njeni sestri Ančka in Lojzka. Pri Ribarjevih ni bilo potomcev, zadnji samski so doma živeli Ivan, Jožefa in Ivanka. Ivankina nečakinja Ančka Podbevšek, ki je s svojim možem domačijo Ribarjevih in tri preužitkarje prevzela leta 1984, tam nadaljuje delo in z družino skrbi za kmetijo. V letu 1984 se ji je rodila prvorojena hči in nato še dva sinova. Vsem, ki se podajo na tako pot, prevzamejo kmetije, garanje in trdo delo, da bi se tako velike domačije ohranile, veljajo moje posebne čestitke.

Marina Drolc

Poslovilni večer za učitelja Vinka Guno

***Lahko noč Ti vsi želimo,
dragi Ti prijatelj naš,
vsi, ki v krogu tu stojimo,
srčno kličemo naglas:***

Lahko noč, lahko noč, lahko noč.

***Angelci naj Ti igrajo,
v sladki sen zazibljejo,
sveti pokoj naj Ti dajo,
mir srca Ti prineso:***

Lahko noč, lahko noč, lahko noč.

Tekst pesmi je zapisal g. Valentin Zabavnik, ko je pred časom obiskal Ivanko Resnik.

ODSTRTE PODOBE NEKEGA ČASA

Vsebinsko pripravila: Marina Drolc

Tokrat sem v ta naslov uvrstila tri zanimive slike nekdanjega spoštovanega motniškega učitelja Ulrika Konjarja (1863-1936), njegove druge žene Ivane in obeh Grahkov, s katerimi se

je učitelj gotovo družil. Za tokratne odstrte podobe me je spodbudilo srečanje z vnukom učitelja Konjarja Markom Konjar na motniškem pokopališču pred letošnjim prvim novembrom. Do takrat nisem nikogar Konjarjevih poznala. S tem, kako je ta znameniti učitelj izgledal, sem se ukvarjala dolgo in do takrat, ko mi je pred leti sorodnica prof. Jožica Snoj Senegačnik podarila sliko gospodinjskega tečaja v Motniku iz leta 1912. Takrat je bila do cerkvene hiše (mežnarije, pred katero so tečajniki slikani) prvič napeljana pitna voda, velika »šterna« je vidna na sliki skrajno levo, pred vzhodno steno mežnarije, v kateri je takrat bila tudi šola. Sliko sem že objavila med spomini tega časopisa, v štev. 3/2014, na strani 21. Ulrik Konjar sedi na tej sliki v prvi vrsti skrajno levo. Po srečanju Marka Konjarja sem navezala stik tudi z drugo vnukinjo učitelja Dušico Jovanovič, ki živi v Kolašinu, Črna gora. Gospa mi je poslala nekaj slik in veliko zanimivih podatkov, pripenjam tri zelo zanimive stare slike.

Slika 1 in 2

Sliki 3,4

Na sliki 1, str. 31, zgoraj levo, sedi ob Konjarju njegova druga žena Ivana Johana, roj. Hribar, sestra moje stare mame Frančiške Hribar Regulj in prava teta moje mame Frančiške Regulj Drolc. Na sliki 2, str. 31, zgoraj desno, sedijo od leve proti desni: Johana in Ulrik Konjar, Angela in Franc Grahek. Zanimivo, sedijo na isti klopci kot na sliki 1, klopca je bila očitno postavljena med Kramarjevo in Grahkovo hišo. Franc Grahek je bil moj sorodnik po liniji Bervarjev, z ženo Angelo sta veliko obiskovala moje stare starše. Fotografiji 1 in 2 sta nastali avgusta 1933. Na sliki 3 (str. 31) je učitelj Ulrik Konjar na dan 19. 8. 1936, torej sedem dni pred smrtjo. Na sliki 4 (str. 31) je spomenik Konjarjev na motniškem pokopališču.

Učitelj Ulrik Konjar, rojen v Smledniku 2. julija 1863, je bil kot učitelj stalno nameščen v Motniku v šolskem letu 1889/90. Leta 1925 je bila sprejeta jugoslovanska zakonodaja, po kateri so upokojili vse civilne uradnike, državne uslužbence in učitelje, ki so službovali več kot 35 let. Upokojen je bil tako tudi Ulrik Konjar, kar ga je zelo presenetilo, saj je želel še poučevati. Leta 1918 je umrla njegova prva žena Ivana, roj. Šporn, tudi Motničanka po rodu, ki jo je Ulrik v bolezni lepo negoval. V zakonu so se jima rodile tri hčere in štirje sinovi. Nekaj mesecev po smrti prve žene, se je Konjar drugič poročil z Johano, roj. Hribar, v tem zakonu ni bilo otrok. Dolgo je imel težave s srcem, umrl je 26. avgusta 1936 zaradi vodenice, pokopan je na motniškem pokopališču. Ulrik Konjar je med leti 1911 in 1919 učil tudi oba moja starša, kar izhaja iz maminih in očetovih spričeval. Starša sta nam otrokom o spoštovanem motniškem učitelju veliko pripovedovala.

Slike in datumi slik 1,2,3: Dušica Jovanovič, slika spomenika: Marina Drolc, tekst: Marina Drolc, vir teksta tudi Šolska kronika, 2009

Lepe misli:

Sreča je nekaj notranjega in ne zunanjega, zato ni odvisna od tega, kar imamo, temveč od tega, kar smo.

Kvaliteta življenja se ne meri s številom vdihov, ki jih delamo zato, da bi živeli, ampak štejejo trenutke, ko nam je zastal dih.

MOTNIK:

Prvo sveto obhajilo, maj 2018:	Pristopili sta dve deklici
 Rojeni: 6 v 2018:	4 dečki, 2 deklici
 Odšli so: 4 + 1 v 2018:	Marica Kogej, Ivanka Resnik, Jožefa Homšak, Marija Žibert Dne 13.9.18 je umrla Marija Sajovic, por. Buna, stara 97 let, rojena 1921 v Motniku, z družino je živila jev Mengšu, kjer je pokopana.

Glasilo Podeželskega društva - Utrip pod lipo domačo, Motnik, predsednica: Ančka Podbevšek.
Uredniški odbor: Ančka Podbevšek, Petra Slapnik, Marina Drolc.
Glasilo NAŠ UTRIP, OBČASNIK iz MOTNIKA si boste lahko ogledali tudi na portalu kamnik info.
Občasnik je sestavila in oblikovala Marina Drolc.
Sestava in oblikovanje časopisa ter vsi prispevki se objavljajo brez honorarjev.
Sliko na naslovnici je v februarju 2018 posnela: Marina Drolc.
Tisk: Studio Dataprint, Kamnik.